СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

ф.н.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ за получаване на окс "бакалавър по софтуерно инженерство"

ЧАСТ І (ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ) 12.07.2016 г.

Моля, не пишете в тази таблица!	
Зад. 1	Зад. 5
Зад. 2	Зад. 6
Зад. 3	Зад. 7
Зад. 4	Зад. 8
Крайна оценка:	

Драги абсолвенти:

- Попълнете факултетния си номер в горния десен ъгъл на всички листа;
- Пишете само на предоставените листове без да ги разкопчавате;
- Ако имате нужда от допълнителен лист, можете да поискате от квесторите;
- Допълнителните листа трябва да се номерират, като номерата продължават тези от настоящия комплект;
- Всеки от допълнителните листа трябва да се надпише най-отгоре с вашия факултетен номер;
- Решението на една задача трябва да бъде на същия лист, на който е и нейното условие (т.е. може да пишете отпред и отзад на листа със задачата, но не и на лист на друга задача);
- Ако решението на задачата не се побира в един лист, трябва да поискате нов бял лист от квесторите. В такъв случай отново трябва да започнете своето решение на листа с условието на задачата и в края му да напишете "Продължава на лист № Х", където X е номерът на допълнителния лист, на който е вашето решение;
- Черновите трябва да бъдат маркирани, като най-отгоре на листа напишете "ЧЕРНОВА";
- На един лист не може да има едновременно и чернова и белова;
- Времето за работа по изпита е 3 часа.

Изпитната комисия ви пожелава успешна работа!

<u>Задача 1</u>. Дадена е квадратна матрица от дробни числа с размерност 11 × 11. Казваме, че два елемента на матрицата са **симетрични**, ако те са разположени симетрично относно (1) главния диагонал, (2) вторичния диагонал, или (3) пресечната точка на двата диагонала на матрицата. На всеки елемент от матрицата съответстват най-много три симетрични елемента. Съвкупност, състояща се от елемент на матрицата заедно с всички негови симетрични елементи, наричаме **симетрична група**.

Пример: В матрицата с размерност 3×3

$$\begin{pmatrix}
a_{00} & a_{01} & a_{02} \\
a_{10} & a_{11} & a_{12} \\
a_{20} & a_{21} & a_{22}
\end{pmatrix}$$

 $\{a_{01},a_{10},a_{21},a_{12}\}$ и $\{a_{00},a_{22}\}$ са симетрични групи.

Да се състави функция, която променя матрицата така, че *всеки* елемент $a_{ij},\ 0 \le i,j \le 10$ от матрицата се заменя със средно-аритметичната стойност на елементите в неговата симетрична група.

Задача 2. Задачата да се реши с използване на език за процедурно или обектно-ориентирано програмиране (C, C++ или Java).

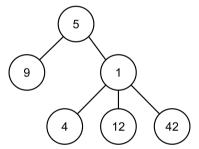
Нека в текстов файл се съдържа единствен ред текст, в който е описано представяне на дърво по следната схема:

```
<дърво> ::= (<корен> (<празен низ>|<списък от наследници>)),
където
<корен> ::= <цяло число>
<списък от наследници> ::= <дърво> | <дърво>,<списък от наследници>
```

В текста се допуска наличието на произволен брой интервали между отделните елементи.

Да се напише функция, която получава като параметър низ, задаващ име на текстов файл, описващ дърво съгласно горната схема. Функцията да прочита съдържанието на файла, да построява в паметта дърво, съответстващо на текстовото описание, и да извежда на конзолата максималната сума от стойностите по път от корена на дървото до някое от листата му. Конкретното представяне на дървото в паметта е по Ваш избор.

<u>Пример:</u> Дървото, показано на долната диаграма, се представя по следния начин:

(5 ((9 ()), (1 ((4 ()), (12 ()), (42 ()))))

За този пример функцията следва да изведе на екрана числото 48 = 5 + 1 + 42.

Държавен изпит за ОКС *Бакалавър*

12.07.2016

СУ-ФМИ

Софтуерно инженерство

ф.н.

лист 4/12

<u>Задача 3</u>. Софтуерна система за калкулиране на работна заплата предоставя следната функционалност:

- 1. Консултант, работещ повече от 40 часа на седмица, получава заплащане на час, като първите 40 часа се заплащат регулярно, а следващите над 40 се заплащат двойно.
- 2. Консултант, работещ по-малко от 40 часа на седмица, получава заплащане на час, като изработените часове се заплащат регулярно и се създава доклад за отсъствие.
- 3. Служител на щат, работещ по-малко от 40 часа на седмица, получава заплата и се създава доклад за отсъствие.
- 4. Служител на щат, работещ повече от 40 часа на седмица, получава заплата.

Да се дефинира таблица за вземане на решения, въз основа на която могат да се генерират тестови сценарии. Таблицата трябва да показва условията, следствията от тях и правилата, от които се генерират тестовите сценарии.

<u>Задача 4</u>. Дадена е базата от данни Movies, в която се съхранява информация за филми, филмови студиа, които ги произвеждат, продуцентите на филмите, както и актьорите, които участват в тях.

Таблицата *Movie* съдържа информация за филми. Атрибутите *title* и *year* заедно формират първичния ключ.

title - заглавие;

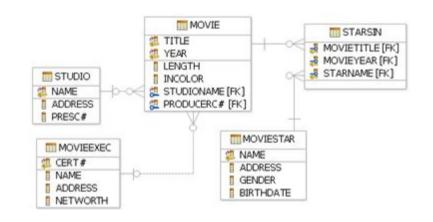
year – година, в която е заснет филмът;

length – дължина в минути;

incolor – 'Y' за цветен филм и 'N' за чернобял;

studioname – име на студио, външен ключ към таблицата Studio;

producerc# – име на продуцент, външен ключ към таблината MovieExec.

ф.н.

Таблицата *Studio* съдържа информация за филмови студиа:

пате – име, първичен ключ;

address – адрес;

presc# – номер на сертификат на президента на студиото.

Таблицата *MovieStar* съдържа информация за филмови звезди:

пате – име, първичен ключ;

address – адрес;

gender – пол, 'М' за мъж и 'F' за жена;

birthdate – рождена дата.

Таблицата *StarsIn* съдържа информация за участието на филмовите звезди във филмите. Трите атрибута заедно формират първичния ключ. Атрибутите *movietitle* и *movieyear* образуват външен ключ към таблицата Movie.

movietitle – заглавие на филма;

movieyear – година на заснемане на филма;

starname – име на филмовата звезда, външен ключ към таблицата MovieStar.

Таблицата *MovieExec* съдържа информация за продуцентите на филми.

cert# - номер на сертификат, първичен ключ;

пате – име;

address – адрес;

networth – нетни активи;

birthdate – рождена дата.

Забележка за всички таблици: Всички атрибути, които не участват във формирането на първичен ключ, могат да приемат стойност null.

1. Да се посочи заявката, която извежда името на продуцента и имената на филмите,

```
продуцирани от продуцента на 'Pretty Woman'. Възможно е името на продуцента на филма да
не е известно.
A)
SELECT t.name, title
FROM movie m JOIN (SELECT name, cert#
                    FROM movieexec
                    WHERE cert# IN (SELECT producerc#
                                  FROM movie
                                 WHERE title='Pretty Woman')) t
     ON m.producerc#=t.cert#;
Б)
SELECT name, title
FROM (SELECT cert#
     FROM movieexec
     INTERSECT
     SELECT producerc#
     FROM movie
     WHERE title = 'Pretty Woman') t
B)
SELECT name, title
FROM movie m JOIN movieexec me ON m.producerc#=me.cert#
WHERE title = 'Pretty Woman';
Γ)
SELECT name, title
FROM movie m LEFT JOIN movieexec me ON m.producerc#=me.cert#
WHERE me.cert# NOT IN (SELECT producerc#
                        FROM movie
                        WHERE title='Pretty Woman');
```

2. Да се посочи заявката, която за актьорите, участвали в най-много филми на съответното студио, извежда име на студио, име на актьор и брой филми, в които е участвал актьорът. В резултата не трябва да се включват филми, за които името на студиото не е известно. A) SELECT studioname, starname, COUNT(starname) FROM movie JOIN starsin ON title=movietitle AND year=movieyear WHERE studioname IS NOT NULL GROUP BY studioname, starname HAVING COUNT(SELECT starname FROM movie, starsin WHERE title=movietitle AND year=movieyear) >= MAX(starname); Б) SELECT studioname, starname, COUNT(starname) FROM movie m LEFT JOIN starsin ON title=movietitle AND year=movieyear WHERE studioname IS NOT NULL GROUP BY studioname, starname HAVING COUNT(SELECT starname FROM movie, starsin WHERE title=movietitle AND year=movieyear) >= ALL (SELECT COUNT(*) FROM movie, starsin WHERE title=movietitle AND year=movieyear GROUP BY studioname, starname); B) SELECT studioname, starname, COUNT(DISTINCT starname) FROM movie m JOIN starsin ON title=movietitle AND year=movieyear WHERE studioname IS NOT NULL GROUP BY m.studioname, starname HAVING COUNT(starname) >= ALL (SELECT COUNT(DISTINCT starname) FROM movie, starsin WHERE title=movietitle AND year=movieyear AND studioname=m.studioname GROUP BY studioname, starname); Γ) SELECT studioname, starname, COUNT(*) FROM movie m JOIN starsin ON title=movietitle AND year=movieyear WHERE studioname IS NOT NULL GROUP BY studioname, starname HAVING COUNT(*) >= ALL (SELECT COUNT(*) FROM movie, starsin WHERE title=movietitle AND year=movieyear

AND studioname=m.studioname
GROUP BY studioname, starname);

<u>Задача 5</u>. Текстов файл с име **comproc1** съдържа зададената по-долу последователност от команди на bash за Linux. Да се подчертаят операторите, които извеждат текст на стандартния изход и за всеки от тях да се напише вдясно какво ще бъде изведено след стартиране на файла със следния команден ред:

bash comproc1 1 3 5

ако на стандартния вход бъде подадена последователността от символи с d

```
br=1
br=`expr $br \* $2`
a=$3
set ab bc cd de
shift
while true
do echo $*
     for j
     do if test $# -lt $br
          then br=`expr $br / 2`
               echo $br $j >> file
          else br=`expr $br + $a`
                  echo $br $j >> file
            fi
     done
break
done
read a1 a2
while cat file | grep $a1
    echo $a $a2
do
      wc -l file
      tail -5c file
      exit
      echo FIN
done
echo $a $a1
wc -c file
tail -21 file
```

лист 9/12

ф.н.

Задача 6. Даден е детерминиран краен автомат, определен както следва:

- входна азбука {0, 1}
- множество от състояния {A, B, C, D, E}
- начално състояние А
- множество от крайни състояния {С, Е}
- функция на преходите δ , определена по следния начин:

$$\delta(A, 0) = B, \ \delta(A, 1) = D, \ \delta(B, 0) = B, \ \delta(B, 1) = C, \ \delta(C, 0) = D, \ \delta(C, 1) = E, \ \delta(D, 0) = D, \ \delta(D, 1) = E, \ \delta(E, 0) = B, \ \delta(E, 1) = C$$

Да се конструира минимален детерминиран краен автомат, еквивалентен на дадения.

Държавен изпит за ОКС Бакалавър

Софтуерно инженерство

.

ф.н.

лист 10/12

12.07.2016 СУ-ФМИ

<u>Задача 7</u>. Софтуерна система "Нарру Healthy People" позволява на запалени бегачи да търсят състезания и маратони и да се включват в тях. Системата има следните изисквания:

- 1. Нерегистриран потребител може да търси маратони и състезания и да разглежда информация за тях.
- 2. Системата изисква регистрация, като това е възможно и чрез Facebook акаунт.
- 3. Регистриран потребител, който е организатор на дадено състезание, трябва да може да създава състезание, предоставяйки информация за него и задължително карта на маршрута, като за целта системата се свързва с Google Maps.
- 4. Регистриран потребител може да се записва за даден маратон или състезание, като в някои случаи записването включва и плащане.
- 5. Системата поддържа следните начини за плащане с карта или чрез еРау.
- 6. Системата трябва да предостави на регистриран потребител карта на дадено състезание, за което се е записал, като се свързва с Google Maps.
- 7. Системата трябва да може да предостави на регистриран потребител статистика на участията му в различни състезания.
- 8. Системата трябва да може да предостави на регистриран потребител-организатор статистика за участниците в дадено състезание.

Да се състави диаграма на потребителските случаи (Use Case) по така зададените изисквания.

12.07.2016 СУ-ФМИ

Държавен изпит за ОКС *Бакалавър*

Софтуерно инженерство

ф.н._____ лист 11/12

Задача 8. Да се пресметне определеният интеграл

$$\int_{1}^{2} x \log_{2} \frac{1}{x} \, dx$$

Държавен изпит за ОКС *Бакалавър*

12.07.2016

СУ-ФМИ

Софтуерно инженерство

ф.н._____ лист 12/12

ЧЕРНОВА